

УДК 597.4/.5(477)

Риби у складі порівняльної остеологічної колекції Національного науково-природничого музею НАН України

О. М. Ковальчук

Національний науково-природничий музей НАН України (Київ, Україна)

Fishes in the Comparative Osteological Collection of the National Museum of Natural History NAS of Ukraine. — Kovalchuk, O. M. — Comparative osteological recent fish collection from the funds of department of vertebrate paleozoology and Academician V. O. Topachevsky paleontological museum (National Museum of Natural History, National Academy of Sciences of Ukraine, Kyiv) is described and catalogued. Total collection value is 270 specimens. Skeletons and individual bones of the 39 species 36 genera 13 families and 10 orders of the recent fishes (Chondrostei and Neopterygii) are presented. The majority of them were collected in Ukraine. The present collection can be used for research work connected with the study of the recent and fossil ichthyological material.

Keywords: comparative collection, osteological units, Chondrostei, Neopterygii, Ukraine.

Address: National Museum of Natural History of NAS of Ukraine, Bohdan Khmelnytsky St. 15, Kyiv, 01030 Ukraine; e-mail: Biologist@ukr.net

Вступ

Порівняльні колекції природничих музеїв є цінним джерелом наукової інформації і важливим інструментом порівняльно-морфологічних, фауністичних і біогеографічних досліджень. У більшості випадків вони являють собою серійний матеріал, який може бути використаний для з'ясування систематичної приналежності досліджуваних об'єктів, встановлення меж їхньої мінливості, а також для реконструкції окремих параметрів (довжини тіла, маси тощо) на підставі екстраполяції даних. Нерідко інформація про склад і обсяги порівняльних колекцій музеїв різного рівня і підпорядкування доступна лише для службового користування. Однак з огляду на необхідність і важливість обміну інформацією між фахівцями, бажаним є введення таких даних до наукового обігу. У цьому контексті метою даної роботи є ознайомлення із кількісним та якісним складом остеологічної колекції сучасних риб, яка перебуває на зберіганні у фондах відділу палеозоології хребетних і палеонтологічний музей ім. академіка В. О. Топачевського (Національний науково-природничий музей НАН України).

Матеріал та методи

Порівняльна остеологічна колекція сучасних риб Палеонтологічного музею ННПМ НАН України налічує 270 одиниць зберігання. У зборах представлені 39 видів 36 родів 13 родин кісткових риб, у т. ч. хрящові ганоїди (Chondrostei) та новопері риби (Neopterygii) при значному чисельному переважанні останніх. Каталогізований іхтіологічний матеріал характеризується значним різноманіттям на рівні рядів (Acipenseriformes, Anguilliformes, Cypriniformes, Siluriformes, Salmoniformes, Esociformes, Gadiformes, Scorpaeniformes, Perciformes, Pleuronectiformes). Основна частина колекції була зібрана В. І. Таращуком у 1950–1960-х рр. Пізніше вона була доповнена зборами автора у 2010–2013 рр. У колекції представлені повні скелети або їхні крупні фрагменти різного ступеню збереженості (в окремих випадках — окремі кістки або збірні скелети кількох особин) [1]. Переважна більшість зборів іхтіологічного матеріалу імовірно походить з території України. З огляду на відсутність єдиного каталогу порівняльних фондових колекцій для різних груп хребетних тварин, великий масив інформації про місця і час збору, а також відомості про колекторів наразі є втраченими. У статті прийнята іхтіологічна систематика, наведена в роботах Ю. В. Мовчана [2–3]. Інформація про загальну довжину тіла (L) і масу (m) окремих особин риб відома для добре етикетованих екземплярів. Нами були використані наступні скорочення: F — самка, M — самець, ad — доросла особина, crbh — ceratobranchiale (глоткова кістка коропових риб).

Результати

Нижче наводимо анотований перелік таксонів сучасних риб із порівняльної колекції Палеонтологічного музею ННПМ НАН України у форматі фауністичного кадастру.

Підклас Хрящові ганоїди — Chondrostei

Ряд Осетроподібні — Acipenseriformes Berg, 1940

Родина Осетрові — Acipenseridae Bonaparte, 1831

Стерлядь прісноводна — *Acipenser ruthenus* Linnaeus, 1758. 1 екз.

Patria ignota • № 1-105 (скелет) — L 25,0 см.

Осетер російський — *Acipenser gueldenstaedtii* Brandt et Ratzeburg, 1833. 1 екз.

Patria ignota • № 1-101 (скелет).

Севрюга звичайна — *Acipenser stellatus* Pallas, 1771. 4 екз.

Patria ignota • № 1-102 (скелет). • № 1-103 (скелет). • № 1-104 (скелет). • № 1-116 (скелет).

Підклас Новопері риби — Neopterygii

Ряд Вугреподібні — Anguilliformes Regan, 1909

Родина Вугреві, прісноводні вугрі — Anguillidae Rafinesque, 1815

Річковий вугор європейський — *Anguilla anguilla* (Linnaeus, 1758). 1 екз.

Patria ignota • № 1-110 (неповний скелет).

Ряд Коропоподібні — Cypriniformes Goodrich, 1909

Родина Коропові — Cyprinidae Fleming, 1822

Ялець звичайний — *Leuciscus leuciscus* (Linnaeus, 1758). 1 екз.

Patria ignota • № 1-01 (неповний скелет).

Головень європейський — *Squalius cephalus* (Linnaeus, 1758). 2 екз.

Patria ignota • № 1-02 (скелет) — L 20,0 см, m 44 г. • № 1-269 (2 crbh) — L 20,0 см, m 440 г.

В'язь європейсько-сибірський — *Idus idus* (Linnaeus, 1758). 12 екз.

Сумська обл. • № 1-268 (2 crbh) — Тростянецький р-н, р. Ворскла. — 17.11.2011, leg. Книш.

Patria ignota • № 1-03 (скелет) — L 59,0 см, m 1250 г. • № 1-04 (скелет) — L 36,0 см. • № 1-05 (скелет). • № 1-06 (скелет) — L 34,5 см. • № 1-07 (скелет) — L 36,7 см. • № 1-08 (неповний скелет) — L 36,0 см. • № 1-09 (скелет) — L 26,0 см, m 240 г. • № 1-263 (2 crbh) — L 36,7 см. • № 1-264 (2 crbh) — L 59,0 см, m 1250 г. • № 1-267 (2 crbh) — L 26,0 см, m 240 г. • № 1-270 (2 crbh) — L 36,0 см.

Вирезуб причорноморський — *Rutilus frisii* (Nordmann, 1840). 2 екз.

Patria ignota • № 1-224 (5 crbh). • № 1-262 (1 crbh).

Плітка звичайна — *Rutilus rutilus* (Linnaeus, 1758). 15 екз.

Запорізька обл. • № 1-260 (2 crbh) — Василівський р-н, р. Дніпро, Каховське водосховище. — 11.07.2011, leg. Присяжнюк. **Patria ignota** • № 1-10 (неповний скелет) — L 28,0 см. • № 1-11 (скелет). • № 1-12 (скелет). • № 1-13 (скелет) — L 18,0 см, m 170 г. • № 1-14 (окремі кістки) — L 18,0 см, m 68 г. • № 1-15 (неповний скелет). • № 1-16 (скелет). • № 1-17 (скелет) — L 18,5 см. • № 1-18 (скелет) — L 20,0 см, m 170 г. • № 1-19 (скелет) — L 19,6 см. • № 1-20 (скелет). • № 1-259 (4 crbh). • № 1-265 (2 crbh) — L 20,0 см, m 170 г. • № 1-266 (2 crbh) — L 18,5 см.

Краснопірка звичайна — *Scardinius erythrophthalmus* (Linnaeus, 1758). 4 екз.

Запорізька обл. • № 1-256 (2 crbh) — Василівський р-н, р. Дніпро, Каховське водосховище. — 07.08.2011, leg. Присяжнюк. Сумська обл. • № 1-254 (2 crbh) — м. Суми, Косівщина. — 09.07.2011, leg. Ковальчук. • № 1-255 (2 crbh) — L 10,7 см — м. Суми, Косівщина. — 09.07.2011, leg. Ковальчук. • № 1-261 (2 crbh) — L 13,1 см — м. Суми, Косівщина. — 09.07.2011, leg. Ковальчук.

Підуст звичайний — *Chondrostoma nasus* (Linnaeus, 1758). 8 екз.

Patria ignota • № 1-21 (скелет) — L 25,0 см, m 250 г. • № 1-22 (скелет). • № 1-23 (скелет) — L 30,0 см, m 485 г. • № 1-24 (скелет) — L 26,0 см, m 300 г. • № 1-25 (скелет) — L 36,5 см. • № 1-257 (2 crbh) — L 30,0 см, m 48,5 г. • № 1-258 (2 crbh) — L 26,0 см, m 300 г. • № 1-252 (1 crbh) — L 25,0 см, m 250 г.

Верховодка звичайна — *Alburnus alburnus* (Linnaeus, 1758). 2 екз.

Запорізька обл. • № 1-251 (2 crbh) — Василівський р-н, р. Дніпро, Каховське водосховище. — 11.08.2010, leg. Присяжнюк. **Patria ignota** • № 1-69 (посткраніальний скелет+crbh).

Плоскирка європейська — *Blicca bjoerkna* (Linnaeus, 1758). 9 екз.

Patria ignota • № 1-26 (окремі кістки). • № 1-27 (скелет). • № 1-28 (збірний скелет 2-х особин) — L 25,0 см, m 500 г. • № 1-29 (скелет) — L 31,0 см, m 700 г. • № 1-30 (скелет) — L 31,0 см, m 750 г. • № 1-65 (окремі кістки). • № 1-247 (2 crbh) — L 17,5 см, m 65 г. • № 1-248 (2 crbh) — L 31,0 см, m 700 г. • № 1-249 (2 crbh) — L 31,0 см, m 750 г.

Лящ звичайний — *Abramis brama* (Linnaeus, 1758). 28 екз.

Польща • № 1-250 (1 crbh) — р. Одра. — 13.08.2009. • № 1-253 (2 crbh) — L 21,0 см, m 250 г. **Patria ignota** • № 1-31 (скелет). • № 1-32 (скелет) — L 37,0 см, m 1200 г. • № 1-33 (скелет) — L 44,0 см, m 1500 г. • № 1-34 (скелет) — L 43,5 см. • № 1-35 (неповний скелет) — m 2400 г. • № 1-36 (неповний скелет) — L 52,0 см, m 2070 г. • № 1-37 (скелет). • № 1-38 (скелет) — L 52,0 см, m 2000 г. • № 1-39 (скелет) — L 41,0 см, m 1340 г. • № 1-40 (скелет). • № 1-41 (скелет) — L 21,0 см, m 250 г. • № 1-42 (скелет). • № 1-43 (скелет) — L 33,0 см, m 650 г. • № 1-44 (скелет). • № 1-45 (скелет). • № 1-46 (скелет). • № 1-47 (скелет) — L 38,5 см, m 1000 г. • № 1-48 (неповний скелет) — L 15,0 см. • № 1-49 (скелет) — L 35,0 см. • № 1-50 (скелет) — m 3000 г. • № 1-51 (скелет) — L 41,0 см, m 1400 г. • № 1-52 (скелет) — L 55,0 см, m 3000 г. • № 1-53 (неповний скелет). • № 1-54 (збірний скелет 2-х особин) — L 30,0/32,5 см, m 600/700 г. • № 1-240 (1 crbh). • № 1-244 (2 crbh) — L 44,0 см, m 1500 г.

Синець звичайний — *Ballerus ballerus* (Linnaeus, 1758). 10 екз.

Patria ignota • № 1-55 (скелет) — L 40 см. • № 1-56 (скелет) — L 31,0 см, m 300 г. • № 1-57 (неповний скелет). • № 1-58 (скелет) — L 30,0 см, m 400 г. • № 1-59 (скелет) — L 31,0 см, m 500 г. • № 1-60 (скелет) — L 30,0 см, m 400 г. • № 1-61 (скелет) — L 30,0 см, m 400 г. • № 1-62 (скелет) — L 32,0 см, m 450 г. • № 1-63 (скелет). • № 1-68 (неповний скелет) — L 29,0 см, m 350 г.

Білизна європейська — *Aspius aspius* (Linnaeus, 1758). 9 екз.

Patria ignota • № 1-70 (неповний скелет) — L 50,0 см, m 2000 г. • № 1-71 (скелет) — L 41,0 см, m 1000 г. • № 1-72 (неповний скелет). • № 1-73 (скелет). • № 1-74 (скелет). • № 1-75 (скелет) — L 12,5 см. • № 1-76 (скелет). • № 1-77 (окремі кістки) — L 23,5 см. • № 1-223 (2 crbh) — L 41,0 см, m 1000 г.

Товстолобик білий амурський — *Hypophthalmichthys molitrix* (Valenciennes, 1844). 1 екз.

Patria ignota • № 1-245 (2 crbh).

Чехоня звичайна — *Pelecus cultratus* (Linnaeus, 1758). 3 екз.

Patria ignota • № 1-66 (окремі кістки) — L 34,0 см, m 400 г. • № 1-67 (неповний скелет) — L 39 см, m 500 г. • № 1-246 (2 crbh) — L 35,0 см, m 500 г.

Пічкур звичайний — *Gobio gobio* (Linnaeus, 1758). 3 екз.

Patria ignota • № 1-78 (череп) — L 8,5 см. • № 1-106 (неповний скелет) — Азовське море. • № 1-237 (1 crbh) — р. Тиса.

Марена звичайна — *Barbus barbus* (Linnaeus, 1758). 1 екз.

Закарпатська обл. • № 1-238 (1 crbh) — м. Виноградів, р. Тиса. — 01.06.2008, leg. Великопольський.

Щуковидна марена — *Luciobarbus mursa* (Güldenstädt, 1773). 1 екз.

Patria ignota • № 1-239 (1 crbh).

Білий амур східноазіатський — *Ctenopharyngodon idella* (Valenciennes, 1844). 2 екз.

Patria ignota • № 1-64 (череп) — 1964 р. • № 1-241 (4 crbh).

Чорний амур східноазіатський — *Mylopharyngodon piceus* (Richardson, 1846). 1 екз.

Patria ignota • № 1-243 (2 crbh).

Короп звичайний — *Cyprinus carpio* Linnaeus, 1758. 21 екз.

Patria ignota • № 1-79 (неповний скелет). • № 1-80 (скелет). • № 1-81 (скелет). • № 1-82 (скелет). • № 1-83 (збірний скелет декількох особин). • № 1-84 (окремі кістки). • № 1-85 (збірний скелет

7 особин). • № 1-86 (окремі кістки). • № 1-87 (неповний скелет) — L 43,0 см, m 1672 г. • № 1-88 (скелет) — m 1650 г. • № 1-89 (скелет). • № 1-90 (скелет). • № 1-91 (скелет). • № 1-92 (скелет). • № 1-93 (скелет) — L 22,6 см, m 1550 г. • № 1-94 (скелет) — L 63,0 см. • № 1-95 (скелет) — L 68 см, m 4500 г. • № 1-96 (скелет) — L 27,0 см, m 745 г. • № 1-233 (2 crbh). • № 1-234 (2 crbh) — L 68,0 см, m 4500 г. • № 1-242 (1 crbh).

Карась звичайний — *Carassius carassius* (Linnaeus, 1758). 8 екз.

Запорізька обл. • № 1-97 (скелет) — Василівський р-н, р. Дніпро, Каховське водосховище. — 05.08.2010, leg. Ковальчук. • № 1-98 (скелет) — Василівський р-н, р. Дніпро, Каховське водосховище. — 05.08.2010, leg. Ковальчук. • № 1-230 (2 crbh) — Василівський р-н, р. Дніпро, Каховське водосховище. — 07.08.2010, leg. Присяжнюк. • № 1-235 (2 crbh) — Василівський р-н, р. Дніпро, Каховське водосховище. — 07.08.2010, leg. Присяжнюк. • № 1-236 (2 crbh) — Василівський р-н, р. Дніпро, Каховське водосховище. — 07.08.2010, leg. Присяжнюк. **Київська обл.** • № 1-99 (неповний скелет) — м. Київ, Совки. — L 21,0 см, m 130 г. **Сумська обл.** • № 1-231 (2 rbh, M) — м. Суми, Косівщина. — 09.07.2011, leg. Ковальчук. **Patria ignota** • № 1-232 (6 crbh).

Лин звичайний — *Tinca tinca* (Linnaeus, 1758). 6 екз.

Сумська обл. • № 1-228 (2 crbh) — Середино-Будський р-н, с. Боровичі, р. Десна — 03.01.2012, leg. Ковальчук. **Patria ignota** • № 1-100 (неповний скелет) — L 21,0 см, m 130 г. • № 1-225 (2 crbh) — L 21,0 см, m 130 г. • № 1-226 (1 crbh). • № 1-227 (2 crbh) — L 18,5 см. • № 1-229 (2 crbh, F) — L 37,5 см.

Ряд Сомоподібні — *Siluriformes Cuvier, 1817*

Родина Сомові — *Siluridae Cuvier, 1816*

Сом європейський — *Silurus glanis* Linnaeus, 1758. 15 екз.

Черкаська обл. • № 1-126 (череп) — L 75,0 см, m 2800 г — Києво-Шевченківський р-н, р. Рось — 1955, leg. Капеліст. **Patria ignota** • № 1-113 (скелет) — m 18 кг — 1966 р. • № 1-114 (скелет). • № 1-115 (збірний скелет 2-х особин). • № 1-117 (скелет). • № 1-118 (скелет) — L 104,0 см, m 8 кг. • № 1-119 (скелет). • № 1-120 (неповний скелет). • № 1-121 (скелет) — L 47,0 см, m 1000 г. • № 1-122 (скелет) — L 73,0 см, m 3100 г. • № 1-123 (скелет) — m 1000 г. • № 1-124 (скелет) — L 68,0 см, m 2000 г. • № 1-125 (скелет). • № 1-216 (скелет) — L 47,0 см, m 770 г. • № 1-218 (скелет) — L 64,0 см, m 2000 г.

Ряд Лососеподібні — *Salmoniformes Bleeker, 1859*

Родина Лососеві — *Salmonidae Cuvier, 1816*

Лосось-кумжа — *Salmo trutta* Linnaeus, 1758. 1 екз.

Patria ignota • № 1-174 (череп) — L 39,0 см, m 750 г.

Ряд Щукоподібні — *Esociformes Bleeker, 1858*

Родина Щукові — *Esocidae Cuvier, 1816*

Щука звичайна — *Esox lucius* Linnaeus, 1758. 48 екз.

Київська обл. • № 1-132 (скелет) — L 68,0 см, m 2500 г — Сваром'є. — 06.11.1951. **Patria ignota** • № 1-127 (скелет) — L 85,0 см, m 4400 г. • № 1-128 (скелет) — L 88,0 см, m 2040 г. • № 1-129 (скелет) — L 85,0 см, m 4200 г. • № 1-130 (скелет) — L 87,0 см, m 4500 г. • № 1-131 (скелет) — L 77,0 см, m 7 кг. • № 1-133 (скелет) — L 40,0 см, m 600 г. • № 1-134 (скелет) — L 43,0 см, m 800 г. • № 1-135 (скелет) — L 41,0 см, m 550 г. • № 1-136 (скелет) — L 49,0 см, m 1100 г. • № 1-137 (скелет) — L 39,0 см, m 600 г. • № 1-138 (окремі кістки). • № 1-139 (неповний скелет) — L 43,0 см, m 700 г. • № 1-140 (неповний скелет) — L 45,0 см, m 800 г. • № 1-141 (скелет) — L 53,0 см, m 1300 г. • № 1-142 (скелет) — L 47,0 см, m 1000 г. • № 1-143 (скелет) — L 39,0 см, m 380 г. • № 1-144 (скелет) — L 44,0 см, m 800 г. • № 1-145 (скелет). • № 1-146 (скелет) — L 49,0 см, m 957 г. • № 1-147 (неповний скелет) — L 46,0 см, m 800 г. • № 1-148 (скелет) — L 42,0 см, m 700 г. • № 1-149 (скелет) — L 54,5 см, m 1500 г. • № 1-150 (скелет) — L 40,0 см, m 600 г. • № 1-151 (скелет) — L 37,0 см, m 500 г. • № 1-152 (збірний скелет 2-х особин) — L 44,5/52,0 см, m 600/1300 г. • № 1-153 (скелет) — L 40,0 см, m 600 г. • № 1-154 (скелет) — L 51,5 см, m 1100 г. • № 1-155 (збірний скелет 2-х особин) — L 65,0 см, m 2550 г. • № 1-156 (скелет) — L 44,0 см, m 800 г. • № 1-157 (скелет) — L 39,0 см, m 500 г. • № 1-158 (скелет) — L 42,0 см, m 600 г. • № 1-159 (скелет) —

L 50,0 см, m 1200 г. • № 1-160 (скелет) — L 62,0 см, m 2000 г. • № 1-161 (скелет). • № 1-162 (неповний скелет) — L 38,0 см, m 500 г. • № 1-163 (окремі кістки) — L 35,0 см, m 400 г. • № 1-164 (скелет) — L 39,0 см, m 600 г. • № 1-165 (скелет) — L 53,0 см, m 1500 г. • № 1-166 (скелет) — L 47,0 см, m 400 г. • № 1-167 (скелет) — L 47,0 см, m 400 г. • № 1-168 (скелет) — L 42,0 см, m 600 г. • № 1-169 (скелет) — L 45,0 см, m 800 г. • № 1-170 (скелет) — L 56,0 см, m 1000 г. • № 1-171 (скелет) — L 41,0 см, m 700 г. • № 1-172 (скелет) — L 46,0 см, m 900 г. • № 1-173 (скелет) — L 31,0 см, m 195 г. • № 1-217 (скелет) — L 51,0 см, m 1250 г.

Ряд Тріскоподібні — *Gadiformes Goodrich, 1909*

Родина Миневі — *Lotidae Bonaparte, 1837*

Минь річковий — *Lota lota Oken, 1817*. 2 екз.

Patria ignota • № 1-111 (неповний скелет) — L 25,0 см, m 105 г — р. Десна, 17.05.1946. • № 1-112 (скелет) — L 30,0 см, m 220 г.

Ряд Скорпеноподібні — *Scorpaeniformes Garman, 1899*

Родина Окуні морські — *Sebastidae Kaup, 1873*

Морський окунь звичайний — *Sebastes marinus (Ascanius, 1772)*. 3 екз.

Patria ignota • № 1-184 (скелет) — L 37,0 см, m 1200 г. • № 1-185 (скелет) — L 32,0 см, m 800 г. • № 1-186 (скелет) — L 32,0 см, m 634 г.

Ряд Окунеподібні — *Perciformes Bleeker, 1859*

Родина Окуневі — *Percidae Cuvier, 1816*

Судак звичайний — *Sander lucioperca (Linnaeus, 1758)*. 25 екз.

Patria ignota • № 1-187 (скелет). • № 1-188 (скелет). • № 1-189 (скелет) — L 76,0 см, m 6,7 кг. • № 1-190 (скелет). • № 1-191 (скелет) — L 45,0 см, m 1200 г. • № 1-192 (скелет). • № 1-193 (скелет). • № 1-194 (скелет) — L 40,0 см, m 717 г. • № 1-195 (скелет) — L 44,0 см, m 1100 г. • № 1-196 (скелет) — L 43,0 см, m 400 г. • № 1-197 (скелет). • № 1-198 (скелет). • № 1-199 (скелет). • № 1-200 (скелет) — m 200 г — р. Дніпро — 12.08.1945, leg. Носаль. • № 1-201 (скелет) — L 42,0 см, m 1200 г — leg. Таращук. • № 1-202 (збірний скелет 3-х особин). • № 1-203 (скелет). • № 1-204 (скелет) — L 60,0 см, m 3500 г. • № 1-205 (скелет). • № 1-206 (скелет) — L 61,0 см, m 2500 г. • № 1-207 (скелет). • № 1-208 (скелет) — L 76,0 см, m 7,1 кг. • № 1-209 (скелет). • № 1-210 (збірний скелет) — L 64,0 см, m 2350 г. • № 1-219 (скелет) — L 48,0 см, m 1500 г. • № 1-220 (скелет) — L 55,0 см, m 3000 г. • № 1-222 (скелет) — L 68,0 см, m 2200 г.

Окунь звичайний — *Perca fluviatilis Linnaeus, 1758*. 11 екз.

Patria ignota • № 1-175 (скелет). • № 1-176 (скелет) — L 37,0 см, m 1300 г. • № 1-177 (скелет) — L 30,0 см, m 600 г. • № 1-178 (неповний скелет). • № 1-179 (скелет). • № 1-180 (скелет) — L 24,0 см, m 300 г. • № 1-181 (скелет) — L 22,0 см, m 130 г. • № 1-182 (скелет) — L 35,0 см. • № 1-183 (скелет) — L 37,0 см, m 1200 г. • № 1-215 (скелет) — L 28,5 см, m 500 г. • № 1-221 (скелет) — L 28,0 см, m 421 г.

Родина Спарові — *Sparidae Bonaparte, 1832*

Спар — *Sparus sp. (= ? Sparus aurata Linnaeus, 1758)*. 1 екз.

Patria ignota • № 1-213 (dentale).

Морський карась європейський — *Diplodus annularis (Linnaeus, 1758)*. 1 екз.

Patria ignota • № 1-212 (череп, окремі кістки) — 1966.

Родина Волосохвостові — *Trichiuridae Bonaparte, 1832*

Риба-шабля звичайна — *Trichiurus lepturus Linnaeus, 1758*. 1 екз.

Patria ignota • № 1-211 (скелет) — 1966.

Родина Скумбрієві — *Scombridae Rafinesque, 1815*

Скумбрія — *Scomber sp.* 1 екз.

США • № 1-214 (dentale) — Мексиканська затока — 12.09.1964, судно «Академік Ковалевський».

Ряд Камбалоподібні — *Pleuronectiformes* Bleeker, 1859

Родина Камбало́ві — *Pleuronectidae* Rafinesque, 1815

Річкова камбала чорноморська — *Platichthys luscus* (Pallas, 1814). 2 екз.

Patria ignota • № 1-107 (неповний скелет). • № 1-108 (скелет).

Примітка. *P. luscus* (Pallas, 1814) раніше розглядалася у якості підвиду *P. flesus luscus* (Pallas, 1814) або виду *P. flesus* (Linnaeus, 1758). На оригінальній етикетці зазначено “*Platichthys flesus*”.

Палтус чорний — *Reinhardtius hippoglossoides* (Walbaum, 1792). 1 екз.

Patria ignota • № 1-109 (неповний скелет).

Таким чином, наявна порівняльна остеологічна колекція, за умови її наступного доповнення, значного розширення за рахунок нових зборів і дотримання правил етикетування, може бути використана під час проведення досліджень, пов'язаних із вивченням викопного та сучасного іхтіологічного матеріалу. Наступним етапом роботи є створення допоміжних колекцій — за окремими елементами скелета, за лускою тощо. Такі спеціалізовані зібрання стануть у нагоді палеонтологам, археозоологам та іхтіологам, які будуть працювати з остеологічним матеріалом.

Література

1. Ковальчук А. Н. Видовой состав сравнительной ихтиологической коллекции отдела палеозоологии позвоночных ННПМ НАН Украины // Вестн. зоологии. — 2013. — Том 47, № 5. — С. 462.
2. Мовчан Ю. В. Риби України (таксономія, номенклатура, зауваження) // Зб. праць Зоол. музею. — 2008–2009. — №40. — С. 47–86.
3. Мовчан Ю. В. Риби України (визначник-довідник). — К.: Золоті ворота, 2011. — 444 с.

Риби у складі порівняльної остеологічної колекції Національного науково-природничого музею НАН України. — Ковальчук О. М. — Описано і каталогізовано порівняльну остеологічну колекцію сучасних риб із фондів відділу палеозоології хребетних і палеонтологічний музей ім. академіка В. О. Топачевського (Національний науково-природничий музей НАН України, м. Київ). Загальний обсяг колекції становить 270 одиниць зберігання. Представлені скелети і окремі кістки 39 видів 36 родів 13 родин 10 рядів рецентних риб (*Chondrostei* і *Neopterygii*). Більшість із них походять з території України. Наявна колекція може бути використана при проведенні досліджень, пов'язаних із вивченням сучасного і викопного іхтіологічного матеріалу.

Ключові слова: порівняльна колекція, остеологічні збори, *Chondrostei*, *Neopterygii*, Україна.

Адреса: Національний науково-природничий музей НАН України, вул. Б. Хмельницького, 15, Київ, 01601 Україна; e-mail: Biologist@ukr.net

Рыбы в составе сравнительной остеологической коллекции Национального научно-природоведческого музея НАН Украины. — Ковальчук А. Н. — Описана и каталогизирована сравнительная остеологическая коллекция современных рыб из фондов отдела палеозоологии позвоночных и палеонтологический музей им. академика В. А. Топачевского (Национальный научно-природоведческий музей НАН Украины, Киев). Общий объем коллекции составляет 270 единиц хранения. Представлены скелеты и отдельные кости 39 видов 36 родов 13 семейств и 10 отрядов рецентных рыб (*Chondrostei* и *Neopterygii*). Большинство из них происходят с территории Украины. Имеющаяся коллекция может быть использована при проведении исследований, связанных с изучением современного и ископаемого ихтиологического материала.

Ключевые слова: сравнительная коллекция, остеологические сборы, *Chondrostei*, *Neopterygii*, Украина.

Адрес: Национальный научно-природоведческий музей НАН Украины, ул. Б. Хмельницкого, 15, Киев, 01601 Украина; e-mail: Biologist@ukr.net